

Оптимальні рішення для організації закупівель на 2021р

Заєць Наталія,
канд. екон. наук., юрист

Планування закупівель здійснюється на підставі наявної потреби у закупівлі товарів, робіт і послуг. Заплановані закупівлі включаються до річного плану закупівель (далі - річний план).

Річний план та зміни до нього безоплатно оприлюднюються замовником в електронній системі закупівель протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану та змін до нього.

Закупівля здійснюється відповідно до річного плану.

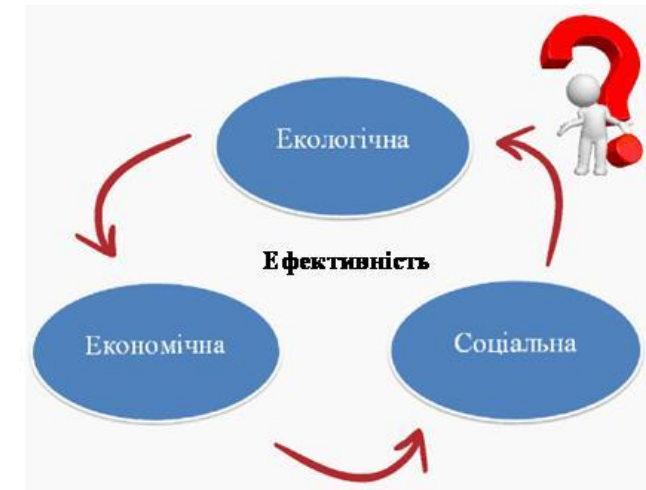
Внесення зазначеної інформації про кожну заплановану закупівлю здійснюється замовником **перед проведенням відповідної закупівлі**, та **не потребує коригування** за результатами здійснення такої закупівлі, у тому числі, у разі якщо така закупівля була відмінена, або її визнано такою, що не відбулась відповідно до вимог Закону та/або за результатами її проведення не було укладено договір про закупівлю.

Зважаючи на те, що максимальна економія, ефективність, пропорційність, відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель визначено принципами здійснення публічних закупівель, оприлюднення річного плану закупівель замовниками заздалегідь, наприклад на початку року, з включенням до нього всіх запланованих закупівель, може сприяти підвищенню рівня конкуренції серед учасників та результативності закупівель.

Річний план закупівель повинен містити інформацію, зокрема **про орієнтовний початок проведення процедури закупівлі**. При визначенні орієнтовного початку проведення процедури закупівлі необхідно забезпечити дотримання **принципу ефективності закупівель**.

За результатами аналізу питання відображення закупівлі у річному плані встановлено, що згідно з оприлюдненим Замовником річним планом закупівлі за номером ID: UA-P-2020-03-12-001607-с у пункті 8 «Орієнтовний початок проведення процедури закупівлі» зазначено – березень, 2020, що не відповідає оголошеній Замовником у квітні 2020 року процедурі закупівлі.

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2020-04-29-002348-b>

Невідкладна потреба на початку року

Законом не встановлено обов'язку замовника скласти та затверджувати річний план закупівель на підставі кошторису (тимчасового кошторису), фінансового плану (плану асигнувань, плану використання бюджетних коштів).

Закон не містить заборон щодо проведення закупівель до набрання чинності Закону про Державний бюджет України, затвердження кошторису, плану використання бюджетних коштів, фінансового плану підприємства, замовник **для забезпечення невідкладних потреб у товарах, роботах і послугах у наступному році, може наприкінці поточного року** (або на початку наступного року) розпочати закупівлю за відповідним предметом закупівлі.

???????

За наявності тимчасового індивідуального кошторису (тимчасового індивідуального плану використання бюджетних коштів) замовник **може здійснювати закупівлю планової потреби у товарах, роботах і послугах на рік**. При цьому у проекті договору про закупівлю та договорі про закупівлю такий замовник може визначити **умову взяття зобов'язань щодо сплати частини предмета закупівлі в межах доведеної суми в тимчасовому кошторисі, та передбачити умову щодо оплати залишку суми договору виключно за наявності коштів згідно з постійним кошторисом (планом використання бюджетних коштів)**.

Розпорядники бюджетних коштів беруть бюджетні зобов'язання та здійснюють платежі виключно в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами

Укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, за якими розпорядником бюджетних коштів **взято зобов'язання без відповідних бюджетних зобов'язань або з перевищенням повноважень, встановлених цим Кодексом та Законом про Державний бюджет України, є недійсним** (ч. 3 ст. 48 БКУ).

Зобов'язання, взяті розпорядниками бюджетних коштів без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень з не вважаються бюджетними зобов'язаннями і не підлягають оплаті за рахунок бюджетних коштів.

Взяття таких зобов'язань є порушенням бюджетного законодавства. Витрати бюджету на покриття таких зобов'язань не здійснюються.

Визначення та обґрунтування потреби у закупівлі товарів, робіт або послуг, очікуваної вартості зазначених товарів, робіт або послуг та необхідного обсягу відповідних видатків на наступний рік **фактично здійснюється бюджетними організаціями в попередньому році на етапах складання проектів кошторисів та розрахунків до бюджетних запитів.** Поряд з цим, в подальшому зазначена очікувана вартість таких закупівель може коригуватись після розгляду та затвердження відповідних кошторисів.

Уповноважена(і) особа(и) та/або тендерний(і) комітет(и) замовника, під час складання та затвердження річного плану закупівель, можуть використати **деталізовану інформацію щодо видатків бюджету, що зазначена в розрахунках до кошторису,** застосувавши при цьому правила визначення предмета закупівлі, що встановлені Законом та Порядком визначення предмета закупівлі, затвердженим Уповноваженим органом, а також керуючись відповідними вартісними межами, установленими Законом.

Закупівлі ОТГ

Якщо замовником у розумінні Закону № 922 є головний розпорядник бюджетних коштів (розпорядник бюджетних коштів), який **не делегує повноважень розпорядникам нижчого рівня** (одержувачам бюджетних коштів), то планування та придбання товарів, робіт або послуг здійснюється відповідно до вимог Закону № 922, з урахуванням вартісних меж, визначених даним Законом, саме цим суб'єктом

(інформаційний лист Мінекономіки від 15.09.20 р. № 3304-04/56256-06).

Предмет закупівлі

Що наявне?

ЗАЛИШКИ

ЗАПАСИ (РЕЗЕРВИ)

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси», затверджене наказом Мінфіну від 12.11.10 р. № 1202 (далі – НП(С)БОДС 123)

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Мінфіну від 20.10.99 N 246

Організація складського господарства на підприємстві може бути різною, структура може бути як простою, так і достатньо ієрархічно складною. Склади або місця зберігання можуть бути як на території підприємства, так і розташовані віддалено.

Що потрібно запланувати до закупівлі?

Предмет закупівлі

- 1. Класифікація;*
- 2. Очікувана вартість;*
- 3. Додаткові умови, включені в закупівлю.*

Умови закупівлі

- 1. Ринкове дослідження;*
- 2. Умови постачання;*
- 3. Умови оплати;*
- 4. Вибір підходу до здійснення закупівель*

Предмет закупівлі - товари, роботи чи послуги, що закуповуються замовником у межах єдиної процедури закупівлі або в межах проведення спрощеної закупівлі, щодо яких учасникам дозволяється подавати тендерні пропозиції/пропозиції або пропозиції на переговорах (у разі застосування переговорної процедури закупівлі).

Предмет закупівлі

Частина предмета
закупівлі (лот)

товари

послуги

роботи

які закупаються замовником у межах єдиної
процедури закупівлі

Планування закупівель здійснюється **на підставі наявної потреби** у закупівлі товарів, робіт і послуг. Заплановані закупівлі включаються до **річного плану закупівель**.

Визначення предмету закупівлі за показником знака Класифікатора (Наказ № 708)

товари та послуги

роботи

???

ДК 021:2015: за
показником четвертої
цифри

Виключення

Під час здійснення закупівлі **лікарських засобів** предмет закупівлі визначається за показником **третьої цифри** Єдиного закупівельного словника.

Замовник може визначити окремі частини предмета закупівлі (лоти) за міжнародною непатентованою назвою лікарського засобу, формою випуску, дозуванням, обсягом та/або місцем поставки лікарських засобів.

Наказ Мінекономрозвитку від 11.06.2020 № 1082 «Про затвердження Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 липня 2020 р. за N 610/34893

Під час розміщення в електронній системі закупівель інформації про предмет закупівлі в окремих полях зазначається інформація щодо:

- назви предмета закупівлі (у разі визначення предмета закупівлі – послуга з виконання науково-технічних робіт, у цьому електронному полі зазначається конкретна назва науково-технічної роботи);
- коду предмета закупівлі відповідно до класифікаторів або назва згідно з ДСТУ, державних або галузевих будівельних норм, які передбачені для визначення предмета закупівлі відповідно до Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого Уповноваженим органом, та їх назви.

Під час унесення інформації щодо предмета закупівлі товарів та послуг в оголошення, оприлюднення яких передбачено Законом, та повідомлення про намір укласти договір про закупівлю за результатами застосування переговорної процедури закупівлі в окремих електронних полях зазначається інформація:

- назви товару чи послуги кожної номенклатурної позиції предмета закупівлі;
- коду товару чи послуги, визначеного згідно з Єдиним закупівельним словником, що найбільше відповідає назві **номенклатурної позиції** предмета закупівлі.

Додатково в окремих полях заповнюється інформація щодо:

- міжнародної непатентованої назви лікарського засобу (далі - МНН), у разі визначення предмета закупівлі - **лікарський засіб**. Якщо предмет закупівлі містить два та більше лікарських засобів, замовником зазначається МНН кожного лікарського засобу;
- коду та назви медичного виробу відповідно до національного класифікатора НК 024:2019 «Класифікатор медичних виробів», затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 05 лютого 2019 року № 159, у разі визначення предмета закупівлі - **медичний виріб**. Якщо предмет закупівлі містить два та більше медичних виробів, замовником зазначаються код та назва кожного медичного виробу

- код за показниками другої - п'ятої цифр Єдиного закупівельного словника, у разі визначення предмета закупівлі - **роботи**;
- код та назви відповідно до Єдиного закупівельного словника, у разі визначення предмета закупівлі - **послуга з поточного ремонту** або послуга з виконання науково-технічних робіт.

**Товари - продукція, об'єкти будь-якого виду та призначення, у тому числі сировина, вироби, устаткування, технології, предмети у твердому, рідкому і газоподібному стані, а також послуги, пов'язані з постачанням таких товарів, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих товарів
(п. 34 ч. 1 ст. 1 Закону)**

У разі якщо при здійсненні замовником закупівлі товарів передбачається також закупівля послуги (послуг), пов'язаної з поставкою товару (зокрема послуги з транспортування, установки, монтажу, наладки, інсталяції програмного забезпечення, навчання персоналу тощо), предметом закупівлі в такому разі є товари за умови, що вартість такої послуги (таких послуг) не перевищує вартості самих товарів.

Послуги - будь-який предмет закупівлі, крім товарів і робіт, зокрема транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, найм (оренда), а також фінансові та консультаційні послуги, поточний ремонт (п. 21 ч. 1 ст. 1 Закону)

Окремі практичні аспекти визначення послуг

послугами є:

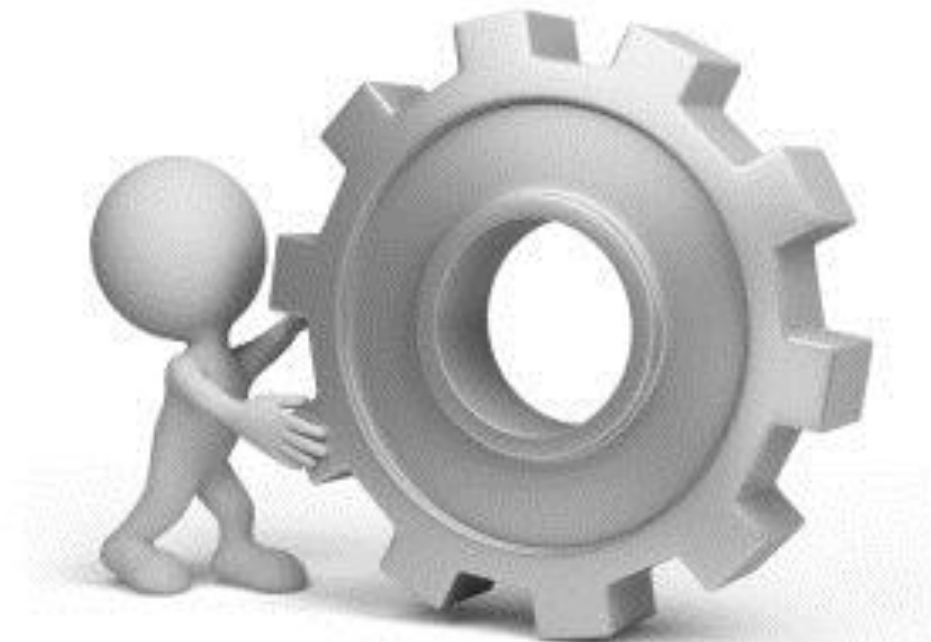
придбання програмного забезпечення, на яке майнові права не передаються користувачу, при цьому майнові та авторські права на об'єкт інтелектуальної власності на зазначене програмне забезпечення залишаються у розробника (постачальника), а замовнику надається право користування цим програмним забезпеченням без права передачі самого програмного забезпечення та/або повноважень на його користування третім особам

поточний ремонт
(визначається по аналогії з роботами)

п.п. 12 п. 2.2.4. розділу 2 Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України 12.03.2012 № 333

п. 21 ч. 1 ст. 1 Закону

Роботи - розроблення проектної документації на об'єкти будівництва, науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування, будівництво нових, розширення, реконструкція, капітальний ремонт та реставрація існуючих об'єктів і споруд виробничого та невиробничого призначення, роботи з нормування в будівництві, геологорозвідувальні роботи, технічне переоснащення діючих підприємств та супровідні роботам послуги, у тому числі геодезичні роботи, буріння, сейсмічні дослідження, аеро- і супутникова фотозйомка та інші послуги, що включаються до кошторисної вартості робіт, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих робіт (п. 27 ч. 1 ст. 1 Закону)

Визначення предмета закупівлі робіт здійснюється замовником за об'єктами будівництва:

Відповідно до абз. 5 частини першої статті 4 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI об'єктами будівництва є будинки, будівлі, споруди будь-якого призначення, їх комплекси та частини, лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури. До об'єктів будівництва не належать нафтові і газові свердловини та об'єкти їх влаштування. Крім того, слід зауважити, що зміни внесені до ДБН А.2.2-3-2014 також включають поняття «об'єкт» - будинок, будівля, споруда, їх частина, лінійний об'єкт інженерно-транспортної інфраструктури (пункт 3.2.11¹ ДБН А.2.2-3-2014).

Будинок - різновид будівлі, яка призначена, як правило, для проживання та обслуговування людей

Будівля - різновид споруди, що складається з несучих та огорожувальних або сполучених (несучо-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для життєдіяльності людей та виробництва продукції

Споруда - штучно створений об'ємний, площинний або лінійний об'єкт, що має природні або штучні просторові межі, призначений для досягнення певних цілей;

Комплекс (будова) - сукупність будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, об'єднаних цільовим призначенням, зведення яких здійснюється, як правило, за єдиною проектною документацією;

Лінійний об'єкт інженерно-транспортної інфраструктури - наземні, надземні або підземні лінійні об'єкти для пересування людей, транспортних засобів, вантажів, переміщення рідких та газоподібних продуктів, передачі електроенергії.

Частина - визначена проектною документацією на реконструкцію, капітальний ремонт або технічне переоснащення частина об'єкту, якою не передбачається збільшення навантажень на фундаменти, мережі тепло-, водо-, газо-, електропостачання та/або втручання в несучі та огорожувальні конструкції, а також інженерні системи загального користування об'єкта, без повного призупинення його використання за функціональним призначенням

Визначення частини предмета закупівель (лот) за показником знака Класифікатора:

товари та послуги

роботи

Частина предмета закупівлі (лот) - визначена замовником частина товарів, робіт чи послуг, на яку в межах єдиної процедури закупівлі/спрощеної закупівлі учасникам дозволяється подавати тендерні пропозиції/пропозиції або пропозиції на переговорах у разі застосування переговорної процедури закупівлі (п. 39 ч. 1 ст. 1 Закону).

Замовник може визначити окремі частини предмета закупівлі (лоти) за показниками четвертої-восьмої цифр [Єдиного закупівельного словника](#), обсягом, номенклатурою, місцем поставки товарів, виконання робіт або надання послуг.

99999999-9

У разі якщо предмет закупівлі не має в ієрархічній структурі Єдиного закупівельного словника відповідного коду, у електронній системі закупівель технічно реалізовано можливість обрання замовником показника **“99999999-9 - Не визначено”** із можливістю введення предмета закупівлі вручну в текстовому полі

(Інформаційний лист Мінекономрозвитку № 3304-04/53972-06 від 03.09.2020)

«0» це теж цифра???

Предмет закупівель товарів і послуг має визначатися за показником четвертої цифри, тобто за класом!

Якщо четвертою цифрою в коді є цифра «0», в такому випадку клас у коді відсутній.

(Лист Мінкономіки 3304-04/53972-06 від 03.09.2020)

16340000-0	Збиральні та обмолочувальні машини
16400000-9	Обприскувальні апарати для використання у сільському господарстві та рослинництві
16500000-0	Сільськогосподарські самонавантажувальні та розвантажувальні причепи і напівпричепи

Електрична енергія як товар з оплатою за послугу з розподілу через постачальника – Код ДК 021:2015: 09310000-5 Електрична енергія

Електрична енергія оплата лише за електричну енергію як Товар – Код ДК 021:2015: 09310000-5 Електрична енергія

Послуга з розподілу електричної енергії – код ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» – 65310000-9 «Розподіл електричної енергії»

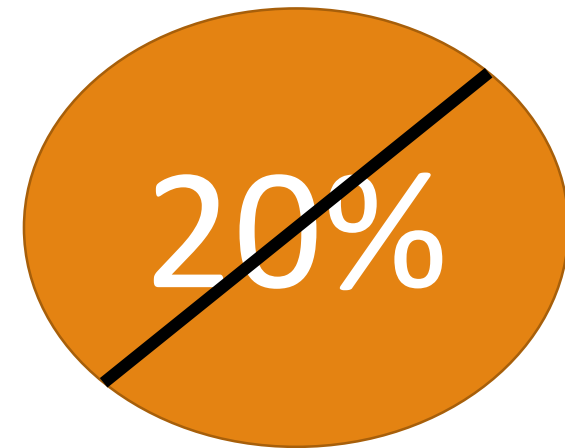
Послуга з розподілу електричної енергії та послуга із компенсації перетікань реактивної електричної енергії - код ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» – 65310000-9 «Розподіл електричної енергії»

Послуга із забезпечення перетікань реактивної електричної енергії - код ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» -65320000-2 — Експлуатація електричних установок

Універсальна послуга тимчасово на період з 1 січня 2019 року по 31 грудня 2020 року.

Договори про закупівлі, укладені у 2020 році з постачальниками універсальних послуг, закінчують свою дію в строки, визначені таким договором, без продовження його дії.

Згідно Закону України № 2628-VIII від 23.11.2018р., тимчасово на період з 1 січня 2019 року по 31 грудня 2020 року включно, універсальні послуги, окрім побутових та малих непобутових споживачів, надаються постачальником таких послуг також бюджетним установам незалежно від розміру договірної потужності та іншим споживачам, електроустановки яких приєднані до електричних мереж з договірною потужністю до 150 кВт.

Універсальна послуга

Судом враховано, що замовник при проведенні будь-якої закупівлі зобов'язаний класифікувати її предмет відповідно Єдиного закупівельного словника, в той час як поняття «універсальна послуга» в Єдиному закупівельному словнику відсутнє, що унеможлиблює її визначення безпосередньо предметом закупівлі.

В розділі «нафтопродукти, паливо, електроенергія та інші джерела енергії» Єдиного закупівельного словника міститься єдине значення, що відповідає предмету спірної закупівлі, проведеної позивачем – «Електрична енергія».

Поняття «універсальна послуга» в Єдиному закупівельному словнику відсутнє, що унеможливило її визначення безпосередньо предметом закупівлі.

Предмет закупівлі визначається виходячи із очікуваної вартості на рік.

Предмет закупівлі може вважатиметься новим предметом договору у вищевказаних випадках:

- 1) виникнення нової чи додаткової потреби у товарах, роботах чи послугах, яку замовник не міг передбачити;
- 2) виділення додаткових коштів;
- 3) перерозподілу коштів, зекономлених внаслідок проведення процедур закупівель;
- 4) перерозподілу коштів зекономлених у разі зміни ціни договору про закупівлю в бік зменшення;
- 5) перерозподілу коштів, які було заплановано на закупівлю іншого(их) предмету(ів) закупівлі або фінансування інших видатків;
- 6) відміни закупівлі або визнання її такою, що не відбулась/неукладення договору про закупівлю за результатами проведення закупівлі та необхідності здійснення нової закупівлі;
- 7) розірвання договору про закупівлю та необхідності здійснення нової закупівлі;
- 8) інших подібних випадках.

Протягом року річний план закупівель може змінюватись.

Замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури відкритих торгів/спрощених закупівель або застосування цього Закону, зокрема положень частини третьої статті 10 цього Закону.

Поділ згідно Тимчасового кошторису

Зважаючи на те, що Закон не містить обмежень щодо проведення закупівель до затвердження кошторису бюджетної установи, замовник, який є розпорядником бюджетних коштів, (одержувачем бюджетних коштів) **може здійснювати закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до тимчасового індивідуального кошторису** (тимчасового індивідуального плану використання бюджетних коштів).

Водночас після затвердження та доведення постійного кошторису на рік, обрання і проведення способів закупівель **здійснюється без урахування обсягів закупівель, здійснених відповідно до тимчасового індивідуального кошторису** (тимчасового індивідуального плану використання бюджетних коштів), керуючись відповідними вартісними межами, визначеними Законом.

Постанова Рівенського апеляційного господарського суду від 05 березня 2018 року Справа № 924/890/17

В обґрунтування позовних вимог прокурор зазначає, що замовником - відділом освіти Деражнянської районної державної адміністрації в порушення ст.ст. 656, 669 ЦК України, ст. ст. 179, 180 ГК України, ст. ст. 1-4, 10 Закону України "Про публічні закупівлі" **поділено єдиний предмет закупівлі (деревина) на частини** та укладено спірні договори, сумарна вартість предмету закупівлі по яких перевищує 200 тис. грн., без проведення відповідної процедури закупівлі (відкриті торги).

При цьому посилається на положення ст. ст. 203, 215 ЦК України, ст. 207 ГК України, ст. ст. 1-4, 7, 11, 36 Закону України "Про публічні закупівлі", ст. 41 Бюджетного кодексу України, п. 45 Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, п. 2.1 постанови Пленуму ВГСУ "Про деякі питання визнання правочинів (господарських договорів) недійсними" від 29.05.2013 р. №11.

Рішення

Відтак, закупівля за кожним договором проводилася в межах додатково виділених коштів, предмети закупівель за договорами поставки від 22.03.2017 року №42/165 та від 05.07.2017 року №59/258 вважаються новими предметами договорів, і підстави вважати, що відповідачем 1 здійснено поділ предмета закупівлі на частини з метою уникнення проведення тендеру, відсутні та матеріалами справи не підтверджені.

Відкладальна та скасувальна обставина

У проекті договору, який є складовою тендерної документації, замовником, відповідно до статті 212 Цивільного кодексу України, може бути передбачено настання прав та обов'язків з відкладальною та скасувальною обставиною.

Згідно частини першої статті 212 ЦКУ особи, які вчиняють правочин, мають право обумовити настання або зміну прав та обов'язків обставиною щодо якої невідомо, настане вона чи ні. У цьому разі, права і обов'язки сторін виникають не з моменту його вчинення, а відкладаються на майбутнє.

«На виконання ухвали Господарського суду Одеської області від 09.02.2018 року по справі № 916/197/18 цей договір вважається укладеним з моменту закінчення розгляду справи № 916/197/18 по суті і підписання цього Договору Сторонами».

Момент набрання чинності договором залежав від двох обставин:

- підписання цього договору;
- завершення розгляду справи на користь замовника.

**Очікувана вартість
закупівлі**

- **У річному плані повинна міститися така інформація:**
  - **розмір бюджетного призначення та/або**
  - **очікувана вартість предмета закупівлі**

бюджетне призначення - повноваження головного розпорядника бюджетних коштів, надане БКУ, законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), яке має кількісні, часові і цільові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування (ст. 2 БКУ)

Очікувана вартість

При визначенні очікуваної вартості закупівлі під час складання річного плану закупівель замовники можуть виходити з планових вартісних показників, які можуть розраховуватись, зокрема виходячи із потреби у відповідних товарах, роботах і послугах у минулих роках з **урахуванням економічних факторів**, які впливають на ціноутворення на ринках відповідних товарів, робіт і послуг тощо.

- Роз'яснення Мінекономрозвитку від 14.09.2016. № 3302-06/29640-06

Оподаткування?

Політичні
аспекти?

Ексклюзивні
закупівлі?

Курс
валют?

Інфляція?

Важливо!

Розрахунок очікуваної вартості предмета закупівлі не регулюється Законом і здійснюється замовником самостійно, виходячи зі специфіки такого предмета, умов та обставин здійснення конкретної закупівлі

Замовники для дотримання принципів здійснення закупівель, встановлених статтею 3 Закону, зокрема максимальної економії та ефективності, та мети цього Закону, можуть **попередньо здійснювати маркетингові дослідження, вивчення ситуації на ринку**, моніторинг комерційних пропозицій потенційних постачальників товарів, надавачів послуг та виконавців робіт як з відкритих джерел, так і безпосередньо консультуючись з ними, досліджувати інформацію щодо цінового діапазону із застосуванням аналітичного модуля Prozorro, **отримувати дані від органів влади, підприємств, установ організацій згідно їх функцій**, а також з інших джерел інформації, яка може бути використана для формування очікуваної вартості предмета закупівлі.

Постанова КМУ від 4 квітня 2001 р. № 332 «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного бюджету»

Оцінка тендерних пропозицій

Ціна

Вартість життєвого
циклу

Ціна/вартість життєвого циклу разом з іншими
критеріями оцінки

100 %

Вартість життєвого циклу - сукупність вартості предмета закупівлі або його частини (лота) та інших витрат, які нестиме безпосередньо замовник під час використання, обслуговування та припинення використання предмета закупівлі.

Ціна/вартість життєвого циклу – не менше **70 %**
(крім процедури конкурентного діалогу);
Інші критерії оцінки – від **30 %**

Іншими критеріями оцінка, зокрема, можуть бути:

- умови оплати;
- строк виконання;
- гарантійне обслуговування,
- передача технології та підготовка управлінських;
- наукових і виробничих кадрів;
- застосування заходів охорони навколишнього середовища та/або соціального захисту, які пов'язані із предметом закупівлі.

Перелік критеріїв в Законі не є вичерпним.

Приведена ціна

Вартість життєвого циклу

У разі застосування критерію оцінки вартості життєвого циклу до цього критерію крім ціни товару (роботи, послуги) може включатися один або декілька витрат замовника протягом життєвого циклу товару (товарів), роботи (робіт) або послуги (послуг), а саме витрати, пов'язані з:

- 1) використанням товару (товарів), роботи (робіт) або послуги (послуг), зокрема споживання енергії та інших ресурсів;
- 2) технічним обслуговуванням;
- 3) збором та утилізацією товару (товарів);
- 4) впливом зовнішніх екологічних чинників протягом життєвого циклу товару (товарів), роботи (робіт) або послуги (послуг), у разі якщо їхня грошова вартість може бути визначена, зокрема вплив викидів парникових газів, інших забруднюючих речовин та інші витрати, пов'язані із зменшенням впливу на навколишнє середовище (довкілля).

Розроблення та затвердження примірної методики визначення вартості життєвого циклу є однією з основних функцій Уповноваженого органу.

**Наказ Мінекономіки про
затвердження Примірної методики
визначення вартості життєвого
циклу від 28.09.2020 № 1894.**

Критерії оцінки Кваліфікаційні критерії

Замовником у Документації встановлена **подвійна кваліфікація учасників за такими кваліфікаційними критеріями**, як наявність працівників та наявність досвіду виконання аналогічного договору.

Враховуючи викладене, проведення оцінки та встановлення питомої ваги критеріїв оцінки – наявність працівників, виконання аналогічного договору не передбачено статтею 29 Закону.

Встановивши зазначений критерій оцінки, Замовник порушив вимоги статті 29 Закону.

Виходячи з вищевикладеного, Замовник повинен усунути наведені вище невідповідності шляхом внесення відповідних змін до Документації в цій частині

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2020-05-25-002728-b>

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2020-05-25-000922-c>

Наказ

Мінекономіки від 18.02.2020 № 275

**"Про затвердження примірної методики
визначення очікуваної вартості предмета
закупівлі"**

Методи розрахунку очікуваної вартості

1. Метод порівняння ринкових цін:

– це метод визначення очікуваної вартості на підставі даних ринку, а саме загальнодоступної відкритої цінової інформації та інформації з отриманих цінових пропозицій та прайс-листів на момент вивчення ринку.

2. Метод порівняння закупівельних цін попередніх закупівель:

у разі неможливості дослідження ринкової ціни через обмежену інформацію враховуються ціни попередніх закупівель замовника (укладених договорів) ідентичного/аналогічного товару/послуг, інформація, яка є в Prozorro.

При цьому, враховується індекс інфляції, зміну курсів валют.

Як основа для встановлення очікуваної вартості можуть використовуватись:

- ціни власних попередніх закупівель (укладених договорів) замовника на закупівлю ідентичного/аналогічного товару/послуг,
- ціни відповідних закупівель минулих періодів, інформація про які міститься в електронній системі закупівель “Prozorro”,

з урахуванням:

- індексу інфляції,
- змін курсів іноземних валют, якщо в наявності є валютна складова в ціні товару/послуг,
та приведені до єдиних умов.

Як інформаційні джерела використовуються: для індексу інфляції сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>,
для курсів іноземних валют – сайт Національного банку України <https://www.bank.gov.ua/>

Якщо Товар вітчизняного походження, але для його виробництва необхідна певна матеріальна складова імпортного походження, тобто обладнання, складові, комплектуючі, Постачальник надає документи, що підтверджують наявність такої матеріальної складової імпортного походження.

- Оплата Товару у гривні здійснюється за такою формулою згідно з валютним курсом НБУ станом на такі дати:
- $$\text{ФРП} = \text{СП} \times \left(1 - \frac{\text{МСІП}}{100\%}\right) + \text{СП} \times \frac{\text{МСІП}}{100\%} \times \frac{\text{Курс 1}}{\text{Курс 2}}$$
- де:
- ФРП — фактичний розмір відповідного платежу (грн);
- СП — передбачена договором сума відповідного платежу (грн);
- МСІП — розмір матеріальної складової імпортного походження (%);
- Курс 1 — валютний курс НБУ станом на зазначену дату відповідно (а,б);
- Курс 2 — валютний курс НБУ станом на дату проведення електронного аукціону.
- а) для авансового платежу — станом на дату сплати авансу;
- б) для другого платежу — станом на дату підписання актів.

Документами, що підтверджують країну походження товару, є сертифікат про походження товару, засвідчена декларація про походження товару, декларація про походження товару, сертифікат про регіональне найменування товару.

ПДВ (варіант вимоги)

- Якщо замовник є платником ПДВ, то він зможе включити суму податку в податковий кредит і таким чином компенсувати різницю в пропозиціях між постачальниками платниками і неплатниками ПДВ. Відповідно, для того щоб забезпечити рівні умови для всіх учасників, очікувана вартість закупівлі має визначатися для таких замовників без ПДВ.
- Якщо замовник не є платником ПДВ, очікувана вартість закупівлі має бути визначена з усіма податками, оскільки для замовника немає різниці чи є постачальник платником ПДВ чи ні.

ПДВ

Відповідачем-1 у тендерній документації визначено, що під час укладання договору буде змінена ціна пропозицій на вартість ПДВ, що суперечить положенням, передбаченим частиною 4 статті 36 Закону України "Про публічні закупівлі", згідно з якою умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами аукціону (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі

(Постанова ВС від 13.03.2019 по справі № 915/105/18 (№ в ЄДРСР 80685053))

Умова про ПДВ

Попередні судові інстанції під час розгляду позову дослідили, що з наданої Прокурором до матеріалів справи тендерної документації на закупівлю вбачається, що замовником, яким є Відповідач-1, **не порушено вимог статті 28 Закону України "Про публічні закупівлі"**, оскільки як вбачається з Розділу V "Оцінка тендерної пропозиції" в **тендерній документації зазначено інформацію про врахування податку на додану вартість шляхом внесення відповідного запису: "Під час заповнення форм Учасник зазначає ціну тендерної пропозиції без урахування ПДВ. При укладанні договору про закупівлю ПДВ буде нараховуватися відповідно до діючого законодавства України."**

Рішення АНК № 1052-р/пк-пз від 07.03.2017

Оцінка тендерних пропозицій за наведеною методикою може призвести до того, що переможцем може бути обраний учасник (платник ПДВ), цінова пропозиція якого (з урахуванням всіх витрат, у тому числі, ПДВ) може бути вищою за цінову пропозицію учасника, який не є платником ПДВ.

Такі дії Замовника є **дискримінаційними по відношенню до тих учасників, які не є платниками ПДВ** та порушують основні принципи публічних закупівель, визначені статтею 3 Закону України "Про публічні закупівлі", зокрема, максимальну економію та ефективність та недискримінацію учасників

У протоколі розгляду тендерних пропозицій зазначено пропозицію відповідача з ціною 516 924,00 грн з урахуванням ПДВ, тоді як, у документації поданій відповідачем зазначено ціну 516 924,00 грн без урахування ПДВ".

Верховний суд прийшов до висновку:

"При здійсненні оцінки пропозицій учасників **повинна прийматися методика порівняння повних відпускних цін учасників, незалежно від того який режим оподаткування застосовується учасником.** У рішенні Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України № 40-р/пк-пз від 10.06.2016 визначено позицію щодо методики оцінки цінової пропозиції, а саме зазначено, що у разі якщо учасник торгів, який надав найменшу цінову пропозицію не є платником ПДВ, тендерним комітетом приймаються для оцінки цінові пропозиції наступних учасників без врахування ПДВ. Спроби застосовувати при розгляді тендерних пропозицій різний підхід до оцінки учасників, які є або не є платниками ПДВ, є дискримінаційним.

При цьому, **незалежно від того чи є переможець процедури закупівель платником ПДВ, чи обкладається предмет закупівлі ПДВ, в звіті про результати процедури закупівлі буде відображатись ціна з ПДВ,** якщо замовник при формуванні закупівлі і в оголошенні визначив предмет закупівлі з ПДВ.

Зважаючи на зазначене судами обґрунтовано відхилено доводи позивача щодо невідповідності тендерної пропозиції вимогам законодавства, в частині зазначення ціни

Постанова ВС від 28.04.2020 по справі № 904/1143/19 (№ в ЄДРСР 89108852)

Пряме посилання на документ в системі «Прецедент»:

<https://precedent.ua/89108852>

Переговорна процедура закупівлі

Рішення № 5854-р/пк-пз від 13.05.2019

Відповідно до тендерних документацій та оголошення про проведення процедур закупівель, розміщених на веб-порталі Уповноваженого органу за № UA-2019-01-24- 001006-с та № UA-2019-02-11-000215-б Замовником встановлено **строк поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг: 15 квітня 2019 року.**

Разом з тим, відповідно до оголошення про проведення процедури закупівлі, розміщеного на веб-порталі Уповноваженого органу за № UA-2019-04-10-000803-б Замовником встановлено **строк поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг: 31 травня 2019 року.**

Крім того, Замовником очікувана вартість процедур закупівель розміщених на веб- порталі Уповноваженого органу за № UA-2019-01-24-001006-с та № UA-2019-02-11- 000215-б становить **3 000 000,00** УАН, в той час як очікувана вартість процедури закупівлі, розміщеної на веб-порталі Уповноваженого органу за № UA-2019-04-10- 000803-б становить **4 305 757,18** УАН.

Аномально низька ціна

Аномально низька ціна тендерної пропозиції (далі - аномально низька ціна) - ціна/приведена ціна найбільш економічно вигідної пропозиції за результатами аукціону, яка є меншою на **40 або більше відсотків** від середньоарифметичного значення ціни/приведеної ціни тендерних пропозицій інших учасників **на початковому етапі аукціону**, та/або є меншою на **30 або більше відсотків** від наступної ціни/приведеної ціни тендерної пропозиції **за результатами проведеного електронного аукціону**. Аномально низька ціна визначається електронною системою закупівель автоматично за умови наявності не менше двох учасників, які подали свої тендерні пропозиції щодо предмета закупівлі або його частини (лота) (п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону).

Обґрунтування аномально низької тендерної пропозиції може містити інформацію про:

- 1) досягнення економії завдяки застосованому технологічному процесу виробництва товарів, порядку надання послуг чи технології будівництва;
- 2) сприятливі умови, за яких учасник може постачати товари, надавати послуги чи виконувати роботи, зокрема спеціальна цінова пропозиція (знижка) учасника;
- 3) отримання учасником державної допомоги згідно із законодавством.

Перелік не є вичерпним

Оплата послуг консультанта

Зокрема, в тендерній документації передбачено оплату в сумі 30000,00 грн без ПДВ на користь третіх осіб за консультаційні послуги надані замовнику.

Зазначена сума сплачується переможцем торгів протягом 3 робочих днів з моменту підписання договору замовника з переможцем на рахунок консультанта торгів, відповідно до укладеної між замовником та консультантом угоди.

За таких обставин замовником встановлена вимога до переможця щодо здійснення оплати за витрати з надання консультаційних послуг за договором на користь третьої особи. Вказане є передумовою, що впливає на принципи здійснення публічних закупівель, закріплені в статтю 3 вказаного Закону та не відповідає меті Закону.

Окремо слід зазначити, що в разі неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства з питань публічних закупівель замовник відмінює торги, на що вказують норми частини першої статті 31 Закону.

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2019-04-11-003343-a>

Проект договору про закупівлю з обов'язковим зазначенням порядку змін його умов

Умови договору про закупівлю **не повинні відрізнятися** від змісту тендерної пропозиції/пропозиції **за результатами електронного аукціону** (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі/спрощеної закупівлі або узгодженої ціни пропозиції учасника у разі застосування переговорної процедури, **крім випадків** визначення грошового еквівалента зобов'язання в іноземній валюті та/або випадків перерахунку ціни за результатами електронного аукціону в бік зменшення ціни тендерної пропозиції/пропозиції учасника **без зменшення обсягів закупівлі**.

Предмет договору

Умови ГКУ про предмет договору передбачають, що договори повинні включати визначення матеріального об'єкта договірної зобов'язання:

- найменування (номенклатуру, асортимент) товару, сутність та перелік послуг, результат робіт;
- кількісні показники поставки продукції, виконання робіт, надання послуг;
- вимоги до їх якості, які визначаються посиланням на відповідні державні стандарти або на технічні умови, або вимоги, яким має відповідати товар (встановлюються у технічній документації, зразках, еталонах).

В усякому разі товар, результати робіт, послуг мають бути придатними для використання у цілях, для яких вони призначені.

Загальна кількість товарів, що підлягають поставці, їх часткове співвідношення (асортимент, сортамент, номенклатура) за сортами, групами, підгрупами, видами, марками, типами, розмірами визначаються специфікацією за згодою сторін, якщо інше не передбачено законом (ст. 266 ГКУ).

Ціна

Ціна є вираженням у грошовій формі еквівалентом одиниці товару (продукції, робіт, послуг, матеріально-технічних ресурсів, майнових та немайнових прав), що підлягає продажу (реалізації), який повинен застосовуватися як тариф, розмір плати, ставки або збору, крім ставок і зборів, що використовуються в системі оподаткування (ст. 189 ГКУ).

Ціна є істотною умовою господарського договору і зазначається в договорі у гривнях. Ціни у зовнішньоекономічних договорах (контрактах) можуть визначатися в іноземній валюті за згодою сторін.

Строком дії господарського договору є час, впродовж якого існують господарські зобов'язання сторін, що виникли на основі цього договору.

Відповідь на запит 5/2016

У разі укладення договору про закупівлю, відповідно до умов якого передбачається оплата не за рахунок бюджетних коштів, норми Бюджетного кодексу України, зокрема щодо обмеження у часі строку дії такого договору (строку виконання замовником зобов'язань за таким договором), не розповсюджуються.

Разом з цим укладання такого договору здійснюється відповідно до умов пропозиції учасника-переможця процедури закупівлі з урахуванням фінансового плану підприємства

Істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім окремих випадків

1) зменшення обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника;

2) збільшення ціни за одиницю товару до 10 відсотків пропорційно збільшенню ціни такого товару на ринку **у разі коливання ціни такого товару на ринку** за умови, що така зміна не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю, - **не частіше ніж один раз на 90 днів** з моменту підписання договору про закупівлю. Обмеження щодо строків зміни ціни за одиницю товару не застосовується у випадках зміни умов договору про закупівлю бензину та дизельного пального, газу та електричної енергії;

3) покращення якості предмета закупівлі, за умови що таке покращення не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю;

Завищення чи 10 %

У п. 3.5 розділу 3 вказаного договору вказано, що підвищення ціни за одиницю товару можливе лише за **умови підвищення ціни на ринку не менше ніж на 5 %, та не раніше ніж через 30 днів з дня підписання договору.**

Разом з тим, ОСОБА_1, будучи службовою особою, яка обіймає посаду, пов'язану з виконанням адміністративно-господарських та організаційно-розпорядчих функцій, неналежно виконуючи свої службові обов'язки, передбачені посадовою інструкцією ...через несумлінне ставлення до них, яке полягало в невжитті заходів щодо перевірки наданих йому документів, які в подальшому стали підставою вчинення правочину, згідно з якими коливання ціни на ринку за одиницю товару, визначені вимогами п. 2 ч. 4 ст. 36 Закону України «Про публічні закупівлі» та пунктами умов договорів ..., були відсутні, перебуваючи за місцем своєї роботи ..уклав ..додаткові угоди ..., внаслідок чого згідно з висновком судово-економічної експертизи від 05.12.2018 № 1291/18-23, 1440/18-23 завищено вартість придбаних комунальним закладом «продуктів харчування на загальну суму 187 414,74 грн.

(Черкаський районний суд Черкаської області №707/975/19 1-кп/707/308/19)

Довідка ТПП

Висновок ТПП свідчить про середній рівень ринкової вартості продуктів дизельного палива, а не про коливання (збільшення чи зменшення ціни за одиницю товару на ринку) за період з дати укладення Договору до дати укладання додаткових угод до Договору. Відповідно, дані, викладені у висновках ТПП не можуть підтверджувати вартість продукції станом на дату укладення додаткових угод до Договору, а також підтверджувати наявність коливання ціни станом на дату укладення додаткових угод до Договору

Постанова ВС від 12.09.2019 по справі № 915/1868/18 (№ в ЄДРСР 84214804)

Довідка ТТП

Довідка ТТП не є підтверджувальним документом коливання ціни палива. Довідка лише вказує середньоринкові ціни на конкретну дату, та не містить відображення у числовому (ціновому) та відсотковому співвідношенні зміни рівня цін між датою початку строку дії договору або відповідної додаткової угоди та датою розрахунку ціни товару уповноваженою установою/підприємством/організацією, як це прямо передбачено умовою п.3.3. Договору.

Крім того, у вказаній ціновій довідці йдеться про **дрібнооптові середньоринкові ціни, які склалися по Україні** та не підтверджено зміну середньоринкової ціни за одиницю товару в межах Житомирської області.

10 %

Судами встановлено, що матеріалами справи **не підтверджено коливання цін на ринку нафтопродуктів у спірний період в бік збільшення, а навпаки, підтверджено їх зниження**. Натомість, відповідачами не подано достовірних доказів на підтвердження коливання цін у бік збільшення у період лютий-березень 2018 року та не підтверджено законності дій щодо зміни істотних умов договору про закупівлі після його підписання та до виконання сторонами в повному обсязі.

Отже, як правильно зазначили суди попередніх інстанцій, збільшення ціни товару не призвело до збільшення ціни договору, однак ціна договору не збільшилася виключно за рахунок зменшення кількості закупівлі товару.

Таким чином, колегія суддів погоджується з висновками судів попередніх інстанцій про те, що після внесення додатковою угодою № 2 змін до договору № 40 положення **предмету договору щодо кількості товару, що закуповується, не відповідають тендерній документації, якою передбачалася закупівля більшої кількості бензину та дизельного палива та за нижчою ціною**, ніж це визначено додатковою угодою № 2, що не відповідає вимогам тендерної документації, суперечить інтересам держави та є порушенням положень статті 36 Закону України "Про публічні закупівлі".

Постанова ВС від 09.09.2020 по справі № 921/524/18 (№ в ЄДРСР 91466070)

4) продовження строку дії договору про закупівлю та строку виконання зобов'язань щодо передачі товару, виконання робіт, надання послуг у разі виникнення **документально підтверджених** об'єктивних обставин, що спричинили таке продовження, у тому числі **обставин непереборної сили, затримки фінансування витрат** замовника, за умови що такі зміни не призведуть до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю;

Форс-мажорні обставини

Торгово-промислова палата України та уповноважені нею регіональні торгово-промислові палати засвідчують форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) та **видають сертифікат про такі обставини протягом семи днів з дня звернення** суб'єкта господарської діяльності за собівартістю.

Сертифікат про форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) для суб'єктів малого підприємництва видається безкоштовно.

Форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами, а саме:

- загроза війни,
- збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, військовим ембарго, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, військові дії, оголошена та неоголошена війна, дії суспільного ворога, збурення, акти тероризму, диверсії, піратства, безладу, вторгнення, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, введення комендантської години,
- **карантину**, встановленого Кабінетом Міністрів України,
- експропріація,
- примусове вилучення,
- захоплення підприємств,
- ...
- закриття морських проток,
- ембарго,
- заборона (обмеження) експорту/імпорту тощо,
- а також викликані винятковими погодними умовами і стихійним лихом, а саме: **епідемія**, сильний шторм, циклон, ураган, торнадо, буревій, повінь, нагромадження снігу, ожеледь, град, заморозки, замерзання моря, проток, портів, перевалів, землетрус, блискавка, пожежа, посуха, просідання і зсув ґрунту, інші стихійні лиха тощо.

Не вважають форс-мажорними обставинами окремі економічні фактори, такі як:

- ✓ фінансова та економічна криза;
- ✓ дефолт;
- ✓ зростання офіційного та комерційного курсів іноземної валюти до національної валюти;
- ✓ недодержання/порушення своїх обов'язків контрагентом боржника;
- ✓ відсутність на ринку потрібних для виконання зобов'язання товарів;
- ✓ відсутність у боржника необхідних коштів
- ✓ тощо.

5) погодження зміни ціни в договорі про закупівлю в бік зменшення (**без зміни кількості (обсягу) та якості товарів, робіт і послуг**), у тому числі у разі коливання ціни товару на ринку;

6) зміни ціни в договорі про закупівлю у зв'язку **зі зміною ставок податків і зборів** та/або зміною умов щодо надання пільг з оподаткування - пропорційно до зміни таких ставок та/або пільг з оподаткування;

7) зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу споживчих цін, зміни курсу іноземної валюти, зміни біржових котирувань або показників Platts, ARGUS регульованих цін (тарифів) і нормативів, що застосовуються в договорі про закупівлю, **у разі встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни.**

Зміна біржових котирувань

Біржове котирування – це фіксація фактичних контрактних цін та виведення типової або середньої ціни за біржовими угодами певного періоду, яка відображає вартість одиниці товару (лота) при типових обсягах та умовах торгів.

Постановою Кабінетом Міністрів України № 616 від 8 вересня 2016 року затверджено Перелік товарів, що мають біржове котирування, та світових товарних бірж для встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу "витягнутої руки".

Зміна показників Platts, ARGUS

Platts - міжнародна, глобальна уніфікована система інформаційного моніторингу за динамікою ринку та ціноутворенням у галузі добувної та паливно-енергетичної промисловості. Показники Platts - індекси, що офіційно визначені світовим інформаційним агентством Platts та є базою для використання суб'єктами господарської діяльності (ст. 14 ПКУ).

ARGUS Media (скор. ARGUS) - незалежне міжнародне цінове агентство, яке надає інформацію про ціни і кон'юнктуру ринків енергоносіїв та інших товарів.

Зміна регульованих цін (тарифів) і нормативів

Зазначена підстава використовується замовником у разі наявності нормативного документу, що встановлює відповідну ціну (тариф) і норматив.

Відповідна зміна може відбуватись як у сторону збільшення так і у сторону зменшення.

Зміна істотних умов договору про закупівлю може здійснюватися лише у разі, якщо договором про закупівлю передбачений порядок зміни ціни залежно від зміни таких показників.

На етапі проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі замовник має чітко визначити у проекті договору про закупівлю:

- ☐ коли ним прийматимуться зазначені підстави для зміни ціни договору;
- ☐ яким документом має бути підтверджено їх наявність;
- ☐ за якою формулою (порядком) здійснюватиметься перерахунок ціни договору.

20 % в кінці року

Дія договору про закупівлю може бути продовжена на строк, достатній для проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі на початку наступного року в обсязі, що не перевищує 20 відсотків суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, укладеному в попередньому році, якщо видатки на досягнення цієї цілі затверджено в установленому порядку

Основні умови застосування норми про «20%»:

- має бути заплановано проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі;
- процедура закупівлі/спрощена закупівля має бути проведена на початку року (не плутати проведення процедури закупівлі із оголошення чи її завершенням);
- «20%» може бути застосовано виключно до договору про закупівлю у розумінні Закону;
- «20%» мають бути оформлені додаткової угодою до початкового договору про закупівлю;
- «20 %» не вносяться до річного плану закупівель;
- видатки на досягнення цієї цілі мають бути затверджені в установленому порядку.

Запит від ТОВ ПМ ГРУП АКАДЕМІЯ

Тема: Зміна істотних умов договору

Тема розширена: Зміна умов договору

Суть питання: Відповідно до ч. 6 ст. 41 дія договору про закупівлю може бути продовжена на строк, достатній для проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі на початку наступного року в обсязі, що не перевищує 20 відсотків суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, укладеному в попередньому році, якщо видатки на досягнення цієї цілі затверджено в установленому порядку.
Просимо пояснити, що мається на увазі під поняттям початковий договір. Чи включає це поняття на момент застосування 20 % договір з усіма змінами, що були до нього протягом року? Чи це тільки договір, що був укладений за результатами тендера, і зміни до нього не враховуються?

Відповідь на запит 1423/2020

Шановний користувачу, повідомляємо, що Закон України "Про публічні закупівлі" (в редакції Закону № 114-IX від 19.09.2019) (далі – Закон) визначає правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об'єднаних територіальних громад.

Згідно з частиною п'ятою статті 41 Закону істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, визначених у цій частині цієї статті Закону.

При цьому пунктом 8 частини п'ятої статті 41 Закону встановлено, що істотні умови договору можуть змінюватись у зв'язку із застосуванням положень частини шостої цієї статті.

У свою чергу, частиною шостою статті 41 Закону визначено, що дія договору про закупівлю може бути продовжена на строк, достатній для проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі на початку наступного року в обсязі, що не перевищує 20 відсотків суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, укладеному в попередньому році, якщо видатки на досягнення цієї цілі затверджено в установленому порядку.

При цьому 20 відсотків відраховується від остаточної (кінцевої) вартості укладеного договору про закупівлю з урахуванням змін внесених до нього (у разі наявності).

Поряд з цим інформуємо, що наразі Мінекономіки готує узагальнену відповідь **щодо планування закупівель та інших передумов здійснення закупівель**, ураховуючи численні запити, що надходять від користувачів Інфоресурсу. У зв'язку з цим, просимо Вас очікувати узагальнений лист, який буде розміщений на Інформаційному ресурсі Уповноваженого органу.

Відповідь надано: Департаментом сфери публічних закупівель Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

Учасником і замовником підписано додаткову угоду № 1 до договору про закупівлю послуг, пункт 1 якої встановлює з 01.01.2019 року **обсяг надання додаткових послуг**, що не перевищує 20% суми, визначеної у договорі, а саме 298 729, 15 грн., у тому числі ПДВ 34 788,18 грн.

Закупівля замовником усунення дефектів в обсязі 2648 людино/години (додаток №1 до додаткової угоди), здійснена на початку наступного року у межах 20 відсотків суми основного договору на наступний період, на переконання судової колегії, відповідає вимогам ч. 5 ст. 36 Закону та свідчить про те, що у зв'язку з укладанням додаткової угоди № 1 до договору про закупівлю послуг не відбулася істотна зміна умов основного договору

Постанова Шостого апеляційного адміністративного суду від 19.08.2020 по справі № 640/4859/19 (№ в ЄДРСР 91077052)

Попередня оплата може бути чи ні?

Постанова КМУ від 4 грудня 2019 р. № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти»

Розпорядникам (одержувачам) бюджетних коштів не здійснювати платежі з попередньої оплати виконавцям робіт, постачальникам товарів і надавачам послуг, якими порушено умови договорів щодо попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти, укладених із розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів у мережі безпосереднього головного розпорядника бюджетних коштів.

Рекомендувати розпорядникам (одержувачам) бюджетних коштів укладати договори про закупівлю товарів, робіт і послуг відповідно до законодавства з урахуванням такого:

- нездійснення попередньої оплати** виконавцям робіт, постачальникам товарів і надавачам послуг, якими порушено умови договорів щодо попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти, укладених із розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів у мережі безпосереднього головного розпорядника бюджетних коштів;
- повернення після закінчення строку, визначеного у договорі про закупівлю товарів, робіт і послуг, виконавцями робіт, постачальниками товарів і надавачами послуг невикористаних сум попередньої оплати та застосування **штрафних санкцій у разі невчасного повернення таких коштів;**
- спрямування сум попередньої оплати за капітальними видатками та державними контрактами виконавцям робіт, постачальникам товарів і надавачам послуг (крім нерезидентів) **на небюджетні рахунки, відкриті на їх ім'я в органах Державної казначейської служби** у встановленому законодавством порядку, з подальшим використанням зазначених коштів виконавцями робіт, постачальниками товарів і надавачами послуг виключно з таких рахунків на цілі, визначені договорами про закупівлю товарів, робіт і послуг, з наданням підтвердних документів органам Державної казначейської служби для здійснення платежів.

Відповідно до частини третьої статті 631 Цивільного кодексу України сторони можуть встановити, що умови договору застосовуються до відносин між ними, які виникли до його укладення

Згідно з частиною першою статті 41 Закону Договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного та Господарського кодексів України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Водночас переговорна процедура закупівлі застосовується замовником як виняток у разі наявності умов, визначених пунктами 2, 4, 5 частини другої статті 40 Закону, які передбачають укладання договору про закупівлю товарів, робіт або послуг, що можуть бути надані (поставлені/виконані) тільки певним суб'єктом господарювання.

Тому, сторони можуть встановити, що умови договору застосовуються до відносин між ними, які виникли до його укладення у зазначених випадках.

(Відповідь Мінекономрозвитку на електронний запити 91/2016, 845/2019 та 815/2020)

Забороняється **придбання** товарів, робіт і послуг **до/без проведення процедур**, визначених цим Законом, та **укладання договорів**, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур, визначених цим Законом

Відповідно до ч. 1 ст. 331 ЦКУ право власності у набувача майна за договором виникає з моменту передання майна, **якщо інше не встановлено договором або законом.**

У Кодексі України про адміністративні правопорушення викласти в такій редакції: Стаття 164-14. Порухення законодавства про закупівлі

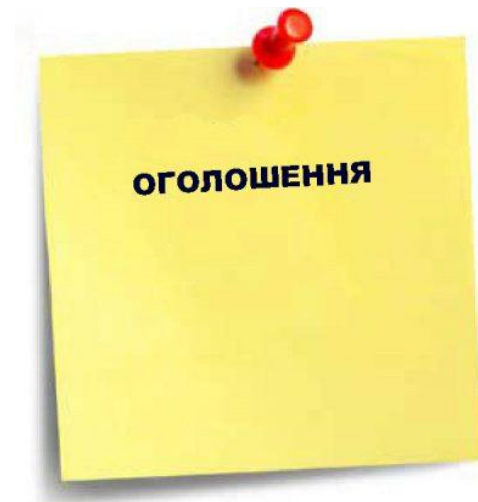
Придбання товарів, робіт і послуг **до/без проведення процедур закупівель/спрощених закупівель** відповідно до вимог закону тягнуть за собою накладення штрафу на службових (посадових), уповноважених осіб замовника від тисячі п'ятсот **(25 500 грн)** до трьох тисяч **(51 000 грн)** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Укладення договорів, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг **до/без проведення процедур закупівель/спрощених закупівель**, визначених законом, тягне за собою накладення штрафу на керівника замовника від двох **(34 000 грн)** до десяти тисяч **(170 000 грн)** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

Звітність

**Звіт про виконання договору про закупівлю - протягом 20
робочих днів з дня закінчення строку дії договору про
закупівлю або його виконання сторонами, або його
розірвання**

Повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю та зміни до договору оприлюднюються протягом трьох робочих днів з дня внесення змін

Кваліфікований електронний підпис (КЕП)

КЕП

Після внесення інформації в електронні поля, на неї накладається кваліфікований електронний підпис посадової особи.

Відповідно до статті 7 Закону України “Про електронні документи та електронний документообіг” **оригіналом електронного документа** вважається електронний примірник документа з обов’язковими реквізитами, у тому числі з електронним підписом автора або підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України "Про електронні довірчі послуги".

Електронний підпис

Замовникам забороняється вимагати від учасників засвідчувати документи (матеріали та інформацію), що подаються у складі тендерної пропозиції печаткою та підписом уповноваженої особи, якщо такі документи (матеріали та інформація) надані у **формі електронного документа** через ЕСЗ із накладанням кваліфікованого електронного підпису

Кваліфікований електронний підпис - удосконалений електронний підпис, який створюється з використанням засобу кваліфікованого електронного підпису і базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа

КЕП на захищеному носієві

Зберігати КЕП на захищених носіях особистих ключів (токенах) зобов'язані наступні суб'єкти:

- представники органів державної влади;
- представники органів місцевого самоврядування;
- працівників державних установ, підприємств, організацій;
- нотаріуси;
- державні реєстратори та суб'єкти, що виконують їхні обов'язки згідно з уповноваженням держави.

Постанова КМУ «Про реалізацію експериментального проєкту щодо забезпечення можливості використання удосконалених електронних підписів і печаток, які базуються на кваліфікованих сертифікатах відкритих ключів» від 03.03.2020 р. №193

Порядок використання електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 749.

КЕП це помилка підпису?

Скаржник зазначає, що не накладання учасником ЕЦП на свою тендерну пропозицію, виникло з технічних причин, але ця технічна помилка з оформлення тендерної пропозиції ніяк не вплинула на зміст нашої тендерної пропозиції.

Замовником торгів всупереч пункту 9 статті 26 Закону при виявленні невідповідності у пропозиції учасника щодо не накладання нами ЕЦП, не звернувся з запитом про її виправлення, а одразу ж завантажив протокол про відхилення пропозиції.

Відповідно до тендерної документації з урахуванням положень статті 12 Закону данні створюються та подаються шляхом накладання на неї електронного цифрового підпису (далі-ЕЦП) або з накладанням кваліфікованого електронного підпису (далі-КЕП) уповноваженої особи учасника.

Відповідно до інформації оприлюдненої на веб-порталі Уповноваженого органу на Пропозиції Скаржника не накладено ЕЦП/КЕП.

Враховуючи наведене, **Пропозиція Скаржника була правомірно відхилена** з наведеної вище підстави, у зв'язку з чим відсутні підстави для задоволення Скарги в цій частині.

Документи в ТП на одного, а КЕП іншого

Скаржник зазначає, що під час перевірки ЕЦП, який накладено на Пропозицію учасника, на сайті Центрального засвідчувального органу за посиланням - <http://czo.gov.ua/verify>", встановлено, що створення електронного документу засвідчено електронним підписом Репецької Валентини Іванівни, **яка не є посадовою (службовою) особою учасника, яку уповноважено підписувати документи Пропозиції та вчиняти інші юридично значущі дії від імені учасника.**

Враховуючи викладене, наявні невідповідності в документах Пропозиції Переможця на підтвердження права підпису тендерної пропозиції та/або договору про закупівлю.

Враховуючи викладене, Замовник, не виявивши невідповідність в наведених вище документах, наданих Переможцем на підтвердження права підпису тендерної пропозиції та/або договору про закупівлю, та не надавши учаснику можливість виправити наведені вище невідповідності, порушив вимоги частини шістнадцятої статті 29 Закону та частини дев'ятої статті 26 Закону.

КЕП: вимоги ТД = ТП

Учасник наклав КЕП на всю пропозицію, **що визнано порушенням**, оскільки тендерна документація вимагала накладення на кожен файл (prozorro.gov.ua/tender/UA-2020-02-11-003441-b)

Учасник наклав КЕП на усю ТП, **що порушенням не визнано**, оскільки тендерна документація вимагала накладення КЕП на ТП (prozorro.gov.ua/tender/UA-2020-05-06-004263-b)

Учасник наклав електронну печатку на всю пропозицію, **що визнано порушенням**, оскільки тендерна документація вимагала накладення КЕП

Автентичність інформації

У разі якщо інформація, розміщена в ЕСЗ шляхом завантаження документів, містить відомості, що відрізняються від тих, які розміщені шляхом заповнення електронних полів, **автентичною вважається інформація, розміщена шляхом заповнення електронних полів.**

Оприлюднення інформації

Датою та часом оприлюднення/розміщення інформації в ЕСЗ є дата та час унесення та заповнення її через автоматизоване робоче місце учасника/постачальника.

Оприлюдненням/розміщенням інформації вважається її наявність в ЕСЗ в інтерактивному режимі реального часу.

При цьому Законом № 922-VIII **не передбачено внесення змін до оголошення** про проведення процедури закупівлі.

Відповідно до вимог абзацу 3 частини першої статті 31 Закону № 922-VIII (у діючій на той час редакції) неможливість усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства з питань публічних закупівель **є підставою для відміни торгів**.

Дана норма кореспондує із пунктом 2 частини першої статті 32 Закону № 922-VIII у нинішній редакції, відповідно до якої замовник відміняє торги, зокрема в разі неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства у сфері публічних закупівель, з описом таких порушень, які неможливо усунути. Іншого способу усунення цього порушення приписами Закону № 922-VIII не передбачено.

Дякую за увагу!

Заєць Наталія

+38 (066) 444 72 50

nzayets1981@gmail.com